ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 31. januára 2008 *

Vo veci C-380/05,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Consiglio di Stato (Taliansko) z 19. apríla 2005 a doručený Súdnemu dvoru 18. októbra 2005, ktorý súvisí s konaním:

Centro Europa 7 Srl

proti

Ministero delle Comunicazioni e Autorità per le garanzie nelle comunicazioni,

Direzione generale per le concessioni e le autorizzazioni del Ministero delle Comunicazioni,

* Jazyk konania: taliančina.

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory K. Lenaerts (spravodajca), sudcovia G. Arestis, R. Silva de Lapuerta, J. Malenovský a T. von Danwitz,

generálny advokát: M. Poiares Maduro,
tajomník: B. Fülöp, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 30. novembra 2006,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Centro Europa 7 Srl, v zastúpení: A. Pace, R. Mastroianni a O. Grandinetti, avvocati,

— talianska vláda, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci P. Gentili, avvocato dello Stato,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: F. Benyon, E. Traversa, M. Shotter a F. Amato, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci L. G. Radicati di Brozolo, avvocato,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 12. septembra 2007,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu ustanovení Zmluvy ES o slobodnom poskytovaní služieb a hospodárskej súťaži, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica) (Ú. v. ES L 108, s. 33; Mim. vyd. 13/029, s. 349; ďalej len „rámcová smernica“), smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/20/ES zo 7. marca 2002 o povolení na elektronické komunikačné sieťové systémy a služby (smernica o povolení) (Ú. v. ES L 108, s. 21; Mim. vyd. 13/029, s. 337; ďalej len „smernica o povolení“), smernice Komisie 2002/77/ES zo 16. septembra 2002 o hospodárskej súťaži na trhoch elektronických komunikačných sietí a služieb (Ú. v. ES L 249, s. 21; Mim. vyd. 08/002, s. 178) (ďalej len „smernica o hospodárskej súťaži“), ako aj článku 10 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDĽP“), na ktorý odkazuje článok 6 EÚ, v odvetví celoštátneho terestriálneho televízneho vysielania.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Centro Europa 7 Srl (ďalej len „Centro Europa 7“) na jednej strane a Ministero delle Comunicazioni, Autorità per le garanzie nelle comunicazioni a Direzione generale per le concessioni et le autorizzazioni del Ministero delle Comunicazioni (ďalej len „žalovaní v konaní vo veci samej“) na druhej strane.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

3 Nový spoločný právny rámec, ktorý upravuje elektronické komunikačné služby, elektronické komunikačné siete, ako aj pridružené zariadenia a pridružené služby (ďalej len „NSPR“), sa skladá z rámcovej smernice a zo štyroch osobitných smerníc vrátane smernice o povolení, ktoré dopĺňa smernica o hospodárskej súťaži.

Rámcová smernica

4 V zmysle článku 1 ods. 1 rámcovej smernice:

„Táto smernica vytvára harmonizovaný rámec na reguláciu elektronických komunikačných služieb, elektronických komunikačných sietí, pridružených zariadení a pridružených služieb. Stanovuje úlohy národných regulačných orgánov a vytvára sústavu postupov na zabezpečenie harmonizovaného uplatňovanie regulačného rámca v celom Spoločenstve.“

5 Článok 1 ods. 3 tejto smernice znie:

„Táto smernica a špecifické smernice sa nevzťahujú na opatrenia prijaté na úrovni spoločenstva alebo na národnej úrovni v súlade s právom spoločenstva, sledujúce ciele vo všeobecnom záujme, najmä pokiaľ ide o reguláciu obsahu a audiovizuálnu politiku.“

6 V článku 2 rámcovej smernice sa stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

a) ‚elektronická komunikačná sieť“ znamená prenosové systémy…, ktoré umožňujú prenos signálov po drôte, rádiovými, optickými alebo inými elektromagnetickými prostriedkami, vrátane družicových sietí, pevných… a mobilných pozemských sietí,… siete používané pre rozhlasové a televízne vysielanie a siete káblovej televízie, bez ohľadu na typ prenášanej informácie;

…

c) ‚elektronická komunikačná služba‘ znamená službu bežne poskytovanú za úhradu, ktorá pozostáva úplne alebo prevažne z prenosu signálov v elektronických komunikačných sieťach, vrátane telekomunikačných služieb a prenosových služieb v sieťach používaných na vysielanie…

…“

7 V článku 8 rámcovej smernice s názvom „Ciele politiky a princípy regulácie“ sa stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné orgány pri vykonávaní regulačných úloh uvedených v tejto smernici a špecifických smerniciach uskutočnili všetky zodpovedajúce opatrenia zamerané na dosiahnutie cieľov stanovených v odsekoch 2, 3 a 4. Takéto opatrenia musia byť primerané týmto cieľom.

…

2. Národné regulačné orgány podporujú súťaž pri poskytovaní elektronických komunikačných sietí, elektronických komunikačných služieb a pridružených zariadení a služieb okrem iného tým, že:

…

b) zabezpečia, aby nenastala deformácia alebo obmedzenie súťaže v sektore elektronických komunikácií;

…

d) podporia efektívne využívanie a správu zdrojov rádiových frekvencií a čísiel.

3. Národné regulačné orgány prispievajú k rozvoju vnútorného trhu okrem iného tým, že:

a) odstránia pretrvávajúce prekážky pri poskytovaní elektronických komunikačných sietí, pridružených zariadení a služieb a elektronických komunikačných služieb na európskej úrovni;

…“

8 V článku 9 ods. 1 rámcovej smernice sa stanovuje, že „členské štáty zabezpečia efektívnu správu rádiových frekvencií pre elektronické komunikačné služby na svojom území“, a to „aby kritériá pre prideľovanie a prídel týchto rádiových frekvencií národnými regulačnými orgánmi boli objektívne, transparentné, nediskriminačné a primerané“.

9 V článku 28 ods. 1 rámcovej smernice sa stanovuje, že „členské štáty najneskôr do 24. júla 2003 prijmú a uverejnia zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou“ a že „tieto opatrenia sa budú uplatňovať od 25. júla 2003“.

Smernica o povolení

10 V článku 1 smernice o povolení sa stanovuje:

„1. Cieľom tejto smernice je podporiť vnútorný trh s elektronickými komunikačnými sieťovými systémami a službami prostredníctvom harmonizácie a zjednodušenia pravidiel týkajúcich sa povolenia a podmienok s cieľom uľahčiť ich poskytnutie v rámci spoločenstva.

2. Táto smernica sa vzťahuje na povolenia na poskytovanie elektronických komunikačných sieťových systémov a služieb.“

11 Článok 2 ods. 1 smernice o povolení znie:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú definície popísané v článku 2 [rámcovej smernice].“

12 Podľa článku 2 ods. 2 písm. a) smernice o povolení pojem „všeobecné povolenie“ označuje „právny rámec ustanovený členským štátom, na základe ktorého sa zaručujú práva na poskytovanie elektronických komunikačných sieťových systémov alebo služieb a ukladajú povinnosti charakteristické pre odvetvie, ktoré sa môžu vzťahovať na všetky alebo na osobitné druhy elektronických komunikačných sietí a služieb, v súlade s touto smernicou“.

13 V článku 3 smernice o povolení s názvom „Všeobecné schválenie elektronických komunikačných sieťových systémov a služieb“ sa stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia právo poskytnúť elektronické komunikačné sieťové systémy a služby, podliehajúce podmienkam [voľnosť v poskytovaní elektronických komunikačných sieťových systémov a služieb, podliehajúcich podmienkam — *neoficiálny preklad*] vysvetleným v tejto smernici. Na dosiahnutie tohto účelu členské štáty nebudú brániť podniku, aby poskytoval elektronické komunikačné sieťové systémy alebo služby, s výnimkou prípadov, kde je to potrebné z dôvodov vysvetlených v článku 46 ods. 1 zmluvy.

2. Poskytovanie elektronických komunikačných sieťových systémov alebo poskytovanie elektronických komunikačných služieb môže, bez toho, aby boli dotknuté špecifické záväzky, na ktoré sa odvoláva článok 6 ods. 2, alebo práva na používanie, na ktoré sa odvoláva článok 5, podliehať len všeobecnému povoleniu. Od spomenutého podniku sa môže požadovať predkladanie oznámenia, ale nemôže sa požadovať získanie výslovného rozhodnutia alebo akéhokoľvek iného správneho opatrenia od národného regulačného orgánu pred vykonávaním práv pochádzajúcich z povolenia. Na základe oznámenia, v prípadoch, keď sa to vyžaduje, podnik môže začať činnosť, v prípadoch, kde je to potrebné, vzhľadom na ustanovenia o právach používania v článkoch 5, 6 a 7.

…“

14 Článok 5 smernice o povolení s názvom „Práva na používanie pre rádiové frekvencie a čísla“ znie:

„1. V prípadoch, kde je to možné, členské štáty nebudú, predovšetkým v prípadoch, kde je riziko škodlivého rušenia zanedbateľné, využívať rádiové frekvencie, ktoré podliehajú poskytnutiu individuálnych práv použitia [podmieňovať využívanie rádiových frekvencií udelením individuálnych práv na využívanie — *neoficiálny preklad*], ale zahrnú podmienky pre používanie takýchto rádiových frekvencií do všeobecného povolenia.

2. V prípadoch, kde je potrebné poskytnúť individuálne práva používania pre rádiové frekvencie a čísla, členské štáty poskytnú takéto práva, na požiadanie, akémukoľvek podniku poskytujúcemu alebo používajúcemu systémy alebo služby podľa všeobecného povolenia, s ohľadom na ustanovenia článkov 6, 7 a 11 ods. 1 písm. c) tejto smernice a akékoľvek iné predpisy zabezpečujúce účinné použitie týchto zdrojov v súlade [s rámcovou smernicou].

Bez toho, aby boli dotknuté osobitné kritériá a postupy prijaté členskými štátmi týkajúce sa poskytovania práv používania rádiových frekvencií poskytovateľom služieb s obsahom rozhlasového alebo televízneho vysielania s cieľom vykonávania úloh vo všeobecnom záujme v súlade s právom spoločenstva, takéto práva používania sú poskytované prostredníctvom otvorených, transparentných a nediskriminačných postupov…

…

5. Členské štáty neobmedzia počet práv na používanie, ktoré sa majú poskytnúť, okrem prípadov, kde je to potrebné na zabezpečenie účinného používania rádiových frekvencií v súlade s článkom 7.“

15 V článku 7 smernice o povolení s názvom „Postup pre obmedzenie počtu práv na používanie, na základe ktorých sa prideľujú rádiové frekvencie“ sa stanovuje:

„1. V prípadoch, kde členský štát zvažuje to, či má obmedziť počet práv na používanie, na základe ktorých sa prideľujú rádiové frekvencie, bude medzi inými okolnosťami (okrem iného):

a) prisudzovať náležitú váhu potrebe maximalizovať výhody pre používateľov a uľahčiť rozvoj súťaže;

…

c) uverejňovať akékoľvek rozhodnutie smerujúce k obmedzeniu práv na používanie, na základe ktorých sa prideľujú rádiové frekvencie vrátane uvedenia dôvodov pre vydanie takéhoto rozhodnutia;

d) po stanovení postupu vyzývať na podávanie žiadostí o udelenie práva na používanie; a

e) preskúmavať obmedzenie v primeraných intervaloch alebo na odôvodnenú žiadosť postihnutých podnikov.

…

3. V prípadoch, kde je potrebné, aby poskytovanie práv na používanie rádiových frekvencií bolo obmedzené, členské štáty poskytnú takéto práva na základe výberového kritéria, ktoré musí byť objektívne, transparentné, nediskriminačné a primerané. Akékoľvek takéto výberové kritérium musí náležite sledovať dosiahnutie cieľov článku 8 [rámcovej smernice].

…“

16 Článok 17 smernice o povolení s názvom „Existujúce povolenia“ znie:

„1. Členské štáty uskutočnia realizáciu povolení v praxi od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice v súlade s ustanoveniami tejto smernice najneskôr k dátumu účinnosti spomenutom v článku 18 ods. 1, druhý pododsek.

…“

17 V článku 18 ods. 1 smernice o povolení sa stanovuje, že „členské štáty prijmú a uverejnia zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 24. júla 2003“ a že „tieto opatrenia budú uplatňovať od 25. júla 2003“.

Smernica o hospodárskej súťaži

18 Z článku 1 bodov 1 a 3 smernice o hospodárskej súťaži vyplýva, že táto smernica sa uplatňuje na elektronické komunikačné siete a služby, ako sú vymedzené v článku 2 písm. a) a c) rámcovej smernice.

19 V článku 2 smernice o hospodárskej súťaži s názvom „Výlučné a špeciálne práva na elektronické komunikačné siete a elektronické komunikačné služby“ sa stanovuje:

„1. Členské štáty nesmú udeliť alebo udržiavať v platnosti výlučné alebo špeciálne práva na zriaďovanie a/alebo poskytovanie elektronických komunikačných sietí alebo na poskytovanie verejne dostupných komunikačných služieb.

2. Členské štáty musia prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie možnosti pre ktorýkoľvek podnik poskytovať elektronické komunikačné služby alebo vytvárať, rozširovať alebo poskytovať elektronické komunikačné siete.

…

4. Členské štáty musia zabezpečiť, aby bolo všeobecné oprávnenie udelené podniku na poskytovanie elektronických komunikačných služieb alebo vytvorenie a/alebo poskytovanie elektronických komunikačných sietí, ako aj podmienky súvisiace s daným povolením, založené na objektívnych, nediskriminačných, primeraných a transparentných kritériách.

…“

20 V článku 4 smernice o hospodárskej súťaži s názvom „Práva na využívanie frekvencií“ sa stanovuje:

„Bez vplyvu na špeciálne kritériá a postupy prijaté členskými štátmi týkajúce sa udeľovania práv na využívanie rádiových frekvencií poskytovateľom služieb vysielania rádiového a televízneho obsahu s ohľadom na ciele vo všeobecnom záujme v súlade s právom spoločenstva:

1. nesmú členské štáty udeľovať výlučné alebo špeciálne práva na využívanie rádiových frekvencií na poskytovanie elektronických komunikačných služieb,

2. musí byť prideľovanie rádiových frekvencií na elektronické komunikačné služby založené na objektívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných kritériách.“

21 V zmysle článku 9 smernice o hospodárskej súťaži:

„Členské štáty musia najneskôr do 24. júla 2003 poskytnúť Komisii také informácie, ktoré umožnia Komisii potvrdiť splnenie ustanovení tejto smernice.“

Vnútroštátna právna úprava

Zákon č. 249 z 31. júla 1997

22 Zákonom č. 249 z 31. júla 1997 (riadna príloha GURI č. 177 z 31. júla 1997, ďalej len „zákon č. 249/1997“), ktorý nadobudol účinnosť 1. augusta 1998, bola zriadená Autorità per le garanzie nelle comunicazioni (úrad pre záruky v komunikáciách, ďalej len „Autorità“).

23 V článku 2 ods. 6 zákona č. 249/1997 sa stanovujú limity koncentrácie v odvetví televízneho vysielania, pričom ten istý prevádzkovateľ nesmie byť držiteľom licencií, ktoré by mu umožňovali vysielať na celoštátnej úrovni na viac ako 20 % televíznych kanálov fungujúcich na terestriálnych rádiových frekvenciách.

24 V článku 3 ods. 1 zákona č. 249/1997 sa stanovuje, že prevádzkovatelia, ktorí sú oprávnení vysielať na základe predchádzajúcej právnej úpravy, majú možnosť pokračovať vo vysielaní na celoštátnej a miestnej úrovni až do udelenia nových licencií alebo zamietnutia žiadostí o nové licencie, v každom prípade však najneskôr do 30. apríla 1998.

25 V článku 3 ods. 2 zákona č. 249/1997 sa stanovuje, že Autorità prijme národný plán využitia frekvenčného spektra pre televízne vysielanie (ďalej len „národný plán využitia frekvenčného spektra“) najneskôr do 31. januára 1998 a že na základe tohto plánu budú najneskôr do 30. apríla 1998 udelené nové licencie.

26 Z údajov uvedených v rozhodnutí vnútroštátneho súdu, ktoré boli potvrdené pripomienkami talianskej vlády a Komisie Európskych spoločenstiev, vyplýva, že Autorità prijala 30. októbra 1998 rozhodnutím č. 68/98 národný plán využitia frekvenčného spektra a rozhodnutím č. 78/98 z 1. decembra 1998 nariadenie o podmienkach a spôsoboch udeľovania licencií na televízne vysielanie na terestriálnych analógových rádiových frekvenciách.

27 V článku 3 ods. 6 zákona č. 249/1997 je upravený prechodný režim pre existujúce celoštátne televízne kanály, ktoré presahujú limity koncentrácie vymedzené v článku 2 ods. 6 tohto zákona (ďalej len „presahujúce kanály"), a týmto kanálom sa umožňuje, aby dočasne po 30. apríli 1998 pokračovali vo vysielaní na terestriálnych rádiových frekvenciách v súlade s povinnosťami prislúchajúcimi licencovaným kanálom pod podmienkou, že vysielanie sa bude šíriť zároveň satelitom a káblom.

28 V zmysle článku 3 ods. 7 zákona č. 249/1997 má Autorità zverenú úlohu vymedziť lehotu, v ktorej musia presahujúce kanály vzhľadom na skutočný a značný nárast užívateľov káblových a satelitných programov vysielať svoje programy výlučne prostredníctvom satelitu alebo kábla a zanechať terestriálne rádiové frekvencie.

29 Z údajov uvedených v rozhodnutí vnútroštátneho súdu, ktoré boli potvrdené pripomienkami talianskej vlády a Komisie, vyplýva, že rozhodnutím Corte costituzionale č. 466 z 20. novembra 2002 (GURI z 27. novembra 2002) bola táto lehota opätovne stanovená na 31. decembra 2003.

Zákon č. 66 z 20. marca 2001

30 Zo spisového materiálu vyplýva, že na základe zákonného dekrétu č. 5 z 23. januára 2001 (GURI č. 19 z 24. januára 2001, s. 5), ktorý bol zmenený na zákon a zmenený a doplnený zákonom č. 66 z 20. marca 2001 (GURI č. 70 z 24. marca 2001, s. 3), môžu prevádzkovatelia oprávnene vykonávajúci činnosť televízneho vysielania na terestriálnych rádiových frekvenciách pokračovať vo vysielaní do vykonania národného plánu využitia frekvenčného spektra pre digitálnu televíziu.

Zákon č. 43 z 24. februára 2004 a zákon č. 112 z 3. mája 2004

31 Článok 1 zákonného dekrétu č. 352 z 24. decembra 2003 (GURI č. 300 z 29. decembra 2003, s. 4, ďalej len „zákonný dekrét č. 352/2003“), ktorý bol zmenený na zákon a zmenený a doplnený zákonom č. 43 z 24. februára 2004 (GURI č. 47 z 26. februára 2004, s. 4), povolil presahujúcim kanálom pokračovať v analógovom a digitálnom spôsobe vysielania v sieťach televízneho vysielania až do vykonania prieskumu o rozvoji digitálnych televíznych kanálov.

32 Zákon č. 112 z 3. mája 2004 (riadna príloha GURI č. 82 z 5. mája 2004, ďalej len „zákon č. 112/2004“) spresnil jednotlivé štádiá spustenia digitálneho spôsobu vysielania na terestriálnych rádiových frekvenciách.

33 V článku 23 zákona č. 112/2004 sa stanovuje:

„1. Až do vykonania národného plánu využitia frekvenčného spektra pre digitálnu televíziu môžu prevádzkovatelia vykonávajúci na akomkoľvek základe činnosti

televízneho vysielania na celoštátnej alebo miestnej úrovni, ktorí spĺňajú požadované podmienky na získanie oprávnenia na skúšobné digitálne terestriálne vysielanie podľa… zákonného dekrétu č. 5 [z 23. januára 2001], teraz zákon č. 66 [z 20. marca 2001] v znení zmien a doplnení, vykonávať predmetné skúšky, a súčasne reprízovať už analógovo vysielané programy, a to až do úplnej zmeny sietí, a takisto môžu od nadobudnutia účinnosti tohto zákona požiadať… o licencie a požadované oprávnenia na prevádzkovanie digitálneho terestriálneho vysielania.

2. Skúšobné digitálne vysielania sa môžu uskutočňovať prostredníctvom zariadení, ktoré oprávnene prevádzkujú činnosť v oblasti analógovej techniky ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

3. Na účely umožnenia vytvorenia digitálnych sietí sú povolené prevody zariadení alebo častí podniku medzi prevádzkovateľmi, ktorí oprávnene vykonávajú činnosť televízneho vysielania na celoštátnej alebo miestnej úrovni, pod podmienkou, že nadobudnuté zariadenia sú určené na digitálne vysielanie.

…

5. Odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa licencia na prevádzkovanie televízneho kanálu udelí na žiadosť osobám, ktoré vykonávajú činnosť televízneho vysielania oprávnene na základe licencie alebo všeobecného oprávnenia v zmysle odseku 1, ak preukážu, že dosiahli pokrytie prinajmenšom 50 % obyvateľstva alebo miestneho okruhu.

…

9. Na účely uľahčenia prechodu z analógového systému na digitálny systém sa budú televízne programy aj naďalej vysielať prostredníctvom zariadení, ktoré oprávnene prevádzkujú činnosť ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona…“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

34 Spor vo veci samej sa týka náhrady škody, ktorá bola údajne spôsobená spoločnosti Centro Europa 7 tým, že žalovaní v konaní vo veci samej jej neudelili vysielacie rádiové frekvencie pre analógové terestriálne televízne vysielanie.

35 Dňa 28. júla 1999 udelili príslušné talianske orgány spoločnosti Centro Europa 7 na základe zákona č. 249/1997 licenciu na terestriálne televízne vysielanie na celoštátnej úrovni, čím jej bolo povolené vytvoriť a využívať analógovú sieť televízneho vysielania. Pokiaľ ide o pridelenie rádiových frekvencií, licencia odkazovala na národný plán využitia frekvenčného spektra, ktorý bol prijatý 30. októbra 1998. Podľa vnútroštátneho súdu sa vykonanie tohto plánu neuskutočnilo, takže spoločnosť Centro Europa 7 napriek tomu, že jej bola udelená licencia, nemohla vysielať, lebo jej neboli pridelené rádiové frekvencie.

36 Centro Europa 7 podala žalobu na Tribunale amministrativo regionale del Lazio smerujúcu najmä k tomu, aby jej bolo priznané právo na pridelenie rádiových frekvencií a nárok na náhradu spôsobenej škody.

37 Uvedený súd túto žalobu zamietol rozsudkom zo 16. septembra 2004.

38 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že v rámci odvolania podaného proti tomuto rozsudku na Consiglio di Stato zo strany Centro Europa 7 sa žalovaní v konaní vo veci samej dovolávajú najmä zákona č. 112/2004.

39 Consiglio di Stato poukazuje na to, že nepridelenie rádiových frekvencií spoločnosti Centro Europa 7 bolo spôsobené predovšetkým legislatívnymi faktormi, pričom v uvedenom rozhodnutí spresňuje, že svoje preskúmanie obmedzuje na návrh Centro Europa 7 na náhradu škody a že v tomto štádiu nemá v úmysle rozhodnúť o návrhu týkajúcom sa pridelenia rádiových frekvencií.

40 Pripomína, že článok 3 ods. 2 zákona č. 249/1997 dovoľoval „faktickým užívateľom" rádiových frekvencií, ktorí sú oprávnení vykonávať svoju činnosť na základe predchádzajúceho režimu, pokračovať vo vysielaní až do udelenia nových licencií alebo zamietnutia ich žiadostí o nové licencie, v každom prípade však najneskôr do 30. apríla 1998.

41 Takisto pripomína, že článok 3 ods. 7 zákona č. 249/1997 dovoľoval pokračovať v uvedených vysielaniach pod jedinou podmienkou, a to že vysielanie sa bude šíriť na terestriálnych rádiových frekvenciách a zároveň satelitom alebo káblom, pričom záväzný termín mala určiť Autorità. Keďže Autorità takýto termín neurčila, Corte costituzionale stanovil deň, ku ktorému sa mali programy vysielané na presahujúcich kanáloch šíriť výhradne satelitom alebo káblom, na 31. decembra 2003, takže podľa vnútroštátneho súdu boli rádiové frekvencie, ktoré sa mali prideliť Centro Europa 7, uvoľnené.

42 Podľa vnútroštátneho súdu však táto lehota nebola v dôsledku zásahu vnútroštátneho zákonodarcu dodržaná, keďže článok 1 zákonného dekrétu č. 352/2003, neskôr zákona č. 43 z 24. februára 2004, predĺžil činnosť presahujúcich kanálov až dovtedy, kým Autorità nevykoná prieskum o rozvoji digitálnych televíznych kanálov, a následne v dôsledku zákona č. 112/2004, najmä vzhľadom na jeho článok 23 ods. 5.

43 Zákon č. 112/2004 prostredníctvom mechanizmu všeobecného oprávnenia predĺžil možnosť, aby presahujúce kanály pokračovali vo vysielaní na terestriálnych rádiových frekvenciách do vykonania národného plánu využitia frekvenčného spektra pre digitálnu televíziu, takže tieto kanály nemali povinnosť uvoľniť rádiové frekvencie určené pre osoby, ktoré sú držiteľmi licencií.

44 Podľa vnútroštátneho súdu mal teda tento zákon za následok to, že neboli uvoľnené rádiové frekvencie určené na pridelenie osobám, ktoré sú držiteľmi licencií na analógové vysielanie, a iným prevádzkovateľom, než sú prevádzkovatelia fakticky vysielajúci na terestriálnych frekvenciách, zabránil v účasti na skúšobnej prevádzke digitálnej televízie.

45 Keďže Centro Europa 7 spochybňuje súlad zákonného dekrétu č. 352/2003 a zákona č. 112/2004 s právom Spoločenstva, Consiglio di Stato si kladie otázky týkajúce sa súladu talianskej právnej úpravy, počnúc zákonom č. 249/1997, s ustanoveniami Zmluvy o slobodnom poskytovaní služieb a hospodárskej súťaži, s článkami 8 a 9 ods. 1 rámcovej smernice, článkami 5, 7 a 17 smernice o povolení, ako aj so zásadou plurality informačných zdrojov vymedzenou v článku 10 EDĽP ako všeobecnou zásadou práva Spoločenstva.

46 Vzhľadom na tieto skutočnosti rozhodol Consiglio di Stato prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Zaručuje článok 10 EDĽP, na ktorý sa odvoláva článok 6 [EÚ], vonkajšiu pluralitu informácií v odvetví televízneho vysielania, a teda ukladá členským štátom povinnosť zaručiť v tomto odvetví skutočnú pluralitu a skutočnú hospodársku súťaž, založenú na protikartelovom systéme, ktorý v súvislosti s technickým rozvojom zaručuje prístup k sieťam a pluralitu prevádzkovateľov bez toho, aby bolo možné uznať duopolistické usporiadanie trhu za legitímne?

2. Vyžadujú ustanovenia Zmluvy…, ktoré zaručujú slobodné poskytovanie služieb a hospodársku súťaž, v znení výkladu Komisie uvedeného vo vysvetľujúcom oznámení z 29. apríla 2000 o licenciách v práve Spoločenstva, aby boli licencie udeľované podľa zásad, ktoré sú spôsobilé zabezpečiť nediskriminačné a rovnaké zaobchádzanie, ako aj transparentnosť, primeranosť a dodržiavanie práv jednotlivcov, a bránia tieto ustanovenia a zásady Zmluvy ustanoveniam talianskeho práva, akými sú článok 3 ods. 7 zákona č. 249/1997 a článok 1 zákonného dekrétu [č. 352/2003] vzhľadom na to, že tieto ustanovenia umožnili subjektom prevádzkujúcim rozhlasové a televízne siete ‚presahujúce' protikartelové limity bez prerušenia pokračovať vo výkone svojich činností, pričom vylúčili prevádzkovateľov, akým je aj odvolateľka, ktorí napriek tomu, že majú príslušnú licenciu, udelenú na základe riadneho licenčného konania, nemohli začať vykonávať licencovanú činnosť, pretože im neboli pridelené [rádiové] frekvencie (v dôsledku ich nedostatku spôsobeného pokračovaním činnosti vlastníkov tzv. prekračujúcich sietí)?

3. Spôsobuje článok 17… smernice o povolení s účinnosťou od 25. júla 2003 priamy účinok tejto smernice vo vnútroštátnom poriadku a ukladá členskému štátu,

ktorý udelil licencie na televízne vysielanie (zahŕňajúce právo na inštaláciu sietí alebo na poskytovanie služieb elektronickej komunikácie alebo právo využívania frekvencií), povinnosť zosúladiť ich s právom Spoločenstva a musí byť súčasťou tejto povinnosti aj potreba skutočne prideliť [rádiové] frekvencie potrebné na výkon [tejto] činnosti?

4. Bránia článok 9… rámcovej smernice a článok 5 smernice o povolení, ktoré uvádzajú otvorené, transparentné a nediskriminačné postupy (článok 5) na základe objektívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných kritérií (článok 9), režimu všeobecného povolenia, upravenému vo vnútroštátnom práve (článok 23 ods. 5 zákona č. 112/2004), ktorý tým, že povolil pokračovanie tzv. ‚presahujúcich sietí', ktoré neboli vybraté vo výberovom konaní, v konečnom dôsledku poškodzuje práva iných podnikov vyplývajúce z právnej úpravy Spoločenstva (článok 17 ods. 2 smernice… o povolení), keďže tieto podniky napriek tomu, že zvíťazili vo výberovom konaní, nemajú možnosť vykonávať činnosť?

5. Ukladajú článok 9 [rámcovej smernice], článok 5 ods. 2 pododsek 2 a článok 7 ods. 3 smernice o povolení a článok 4 [smernice o hospodárskej súťaži] členským štátom povinnosť ukončiť aspoň do 25. júla 2003 (pozri článok 17 smernice o povolení) situáciu faktického obsadenia [rádiových] frekvencií (používanie zariadení bez licencií alebo povolení udelených po výberovom konaní) v rámci už vykonávanej činnosti televízneho vysielania, aby nebol možný výkon tejto činnosti bez riadneho plánovania využitia rádiových vĺn napriek logickému nárastu plurality a v rozpore s uvedenými licenciami, ktoré členský štát udelil po ukončení výberového konania?

6. Mohol sa a môže sa členský štát odvolávať na výnimku uvedenú v článku 5 ods. 2 druhom pododseku… smernice o povolení a v článku 4 [smernice o hospodárskej súťaži] iba na ochranu plurality informácií a na zaručenie ochrany kultúrnej a jazykovej rozmanitosti, no nie v prospech prevádzkovateľov sietí prekračujúcich protikartelové limity už stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch?

7. Musí členský štát na to, aby mohol využiť výnimku uvedenú v článku 5 [smernice o povolení], uviesť, aké ciele chce skutočne dosiahnuť vnútroštátnymi právnymi predpismi využívajúcimi túto výnimku?

8. Môže sa táto výnimka uplatniť, okrem prípadu držiteľov licencie na poskytovanie služieb verejnoprávnej televízie (v Taliansku RAI), aj v prospech súkromných prevádzkovateľov, ktorí neuspeli vo výberovom konaní, na ujmu podnikov, ktorým bola naopak v takomto konaní riadne udelená licencia?

9. Ďalej, mal by právny rámec vyplývajúci z primárneho a zo sekundárneho práva Spoločenstva, určený na zaručenie efektívnej hospodárskej súťaže (‚workable competition') aj v odvetví vysielania, vyžadovať od vnútroštátneho zákonodarcu, aby zabránil prednosti predĺženia starého prechodného analógového systému spojeného so začatím tzv. pozemného digitálneho systému, keďže nové poskytnutie uvoľnených [rádiových] frekvencií na rôzne účely je možné len v prípade tzv. switch-off analógového vysielania (s následným všeobecným prechodom na digitálne vysielanie), kým v prípade, že by došlo iba k začatiu prechodu na pozemné digitálne vysielanie, by nastalo riziko neskoršieho zhoršenia nedostatku dostupných [rádiových] frekvencií v dôsledku paralelného analógového a digitálneho vysielania (‚simulcast')?

10. Napokon, zabezpečujú ochranu plurality informačných zdrojov a hospodárskej súťaže v odvetví vysielania, zaručenej európskym právom, vnútroštátne právne predpisy — ako zákon č. 112/2004 —, ktoré stanovujú nový limit vo výške 20 % zdrojov spojený s novým, veľmi širokým kritériom [tzv. IKS — integrovaný komunikačný systém — článok 2 písm. g) a článok 15 zákona č. 112/2004], zahŕňajúcim aj činnosti, ktoré nemajú dosah na pluralitu informačných zdrojov, zatiaľ čo ‚relevantný trh' v protikartelovom práve sa zvyčajne určuje tak, že rozlišuje trhy v odvetví vysielania podľa toho, či ide o platenú televíziu alebo neplatenú televíziu, ktorá šíri signál pomocou rádiových vĺn [pozri okrem iného rozhodnutie Komisie z 21. marca 2000, ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za zlučiteľnú so spoločným trhom vo veci COMP/JV.37 — BSkyB/KirchPayTV na základe nariadenia Rady (EHS) č. 4064/89 z 21. decembra 1989 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi, a rozhodnutie Komisie z 2. apríla 2003, ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za zlučiteľnú so spoločným trhom a Dohodou EHP, vec COMP/M.2876-Newscorp-Telepiù]?"

O prejudiciálnych otázkach

47 Svojimi otázkami vnútroštátny súd v podstate žiada Súdny dvor o výklad ustanovení Zmluvy o slobodnom poskytovaní služieb a hospodárskej súťaži, výklad rámcovej smernice, smernice o povolení, smernice o hospodárskej súťaži, ako aj článku 10 EDĽP, na ktorý odkazuje článok 6 EÚ.

O príslušnosti Súdneho dvora a prípustnosti otázok

48 Na úvod je potrebné konštatovať, že niektorými svojimi otázkami vnútroštátny súd vyzýva Súdny dvor, aby sa vyjadril k súladu niektorých ustanovení talianskej právnej úpravy, ktorá je relevantná v prejednávanej veci, s právom Spoločenstva.

49 Súdnemu dvoru však neprináleží, aby v rámci prejudiciálneho konania posudzoval súlad vnútroštátnej právnej úpravy s právom Spoločenstva ani aby vykladal zákonné alebo iné právne predpisy vnútroštátneho práva (pozri rozsudky z 9. septembra 2003, Jaeger, C-151/02, Zb. s. I-8389, bod 43, ako aj z 23. marca 2006, Enirisorse, C-237/04, Zb. s. I-2843, bod 24 a citovanú judikatúru).

50 V každom prípade Súdny dvor opakovane rozhodol, že je príslušný poskytnúť vnútroštátnemu súdu všetky výkladové prvky spadajúce do rámca práva Spoločenstva, ktoré mu umožnia posúdiť tento súlad na účely rozhodnutia vo veci, o ktorej rozhoduje (pozri najmä rozsudky z 15. decembra 1993, Hünermund a i., C-292/92, Zb. s. I-6787, bod 8, a Enirisorse, už citovaný, bod 24).

51 Súdnemu dvoru teda prináleží, aby v prejednávanej veci obmedzil svoje preskúmanie ustanovení práva Spoločenstva tak, že poskytne výklad, ktorý bude pre vnútroštátny súd príslušný na posúdenie súladu vnútroštátnych predpisov s právom Spoločenstva užitočný na rozhodnutie vo veci, o ktorej práve rozhoduje.

52 Po druhé je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry prináleží len vnútroštátnemu súdu, ktorému bol spor predložený a ktorý musí prevziať zodpovednosť za prijaté súdne rozhodnutie, aby s ohľadom na konkrétne okolnosti veci posúdil tak nevyhnutnosť prejudiciálneho rozhodnutia pre vydanie svojho rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré položí Súdnemu dvoru (rozsudky z 15. decembra 1995, Bosman, C-415/93, Zb. s. I-4921, bod 59, a z 15. júna 2006, Acereda Herrera, C-466/04, Zb. s. I-5341, bod 47).

53 Súdny dvor však nemôže rozhodovať o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom, pokiaľ je zjavné, že výklad predpisu Spoločenstva, o ktorý žiada

vnútroštátny súd, nemá nijaký vzťah k existencii alebo predmetu sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém alebo pokiaľ Súdny dvor nemá k dispozícii skutkové alebo právne skutočnosti potrebné na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené (rozsudky Bosman, už citovaný, bod 61; Acereda Herrera, už citovaný, bod 48, a z 5. decembra 2006, Cipolla a i., C-94/04 a C-202/04, Zb. s. I-11421, bod 25).

54 V tejto súvislosti rozhodnutie vnútroštátneho súdu musí uvádzať presné dôvody, pre ktoré vnútroštátny súd považuje výklad práva Spoločenstva za sporný a položenie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru za potrebné. V tomto kontexte je nevyhnutné, aby vnútroštátny súd v minimálnej miere objasnil dôvody výberu ustanovení práva Spoločenstva, o ktorých výklad žiada, a súvislosť, ktorá existuje medzi týmito ustanoveniami a ustanoveniami vnútroštátneho práva vzťahujúcimi sa na spor vo veci samej (uznesenie zo 7. apríla 1995, Grau Gomis a i., C-167/94, Zb. s. I-1023, bod 9; rozsudky zo 6. decembra 2005, ABNA a i., C-453/03, C-11/04, C-12/04 a C-194/04, Zb. s. I-10423, bod 46; zo 6. marca 2007, Placanica a i., C-338/04, C-359/04 a C-360/04, Zb. s. I-1891, bod 34, ako aj z 19. apríla 2007, Asemfo, C-295/05, Zb. s. I-2999, bod 33).

55 Pokiaľ ide o desiatu otázku, je potrebné konštatovať, že vnútroštátny súd neoznačil nijaké ustanovenia práva Spoločenstva, o ktorých výklad žiada, ani nevysvetlil, akú spojitosť nachádza medzi týmito ustanoveniami a sporom vo veci samej, resp. predmetom tohto sporu.

56 V dôsledku toho je desiata otázka neprípustná.

57 Po tretie je potrebné pripomenúť, že vzhľadom na nevyhnutnosť dospieť k takému výkladu práva Spoločenstva, ktorý bude pre vnútroštátny súd užitočný, sa vyžaduje, aby vnútroštátny súd vymedzil skutkový a právny rámec, do ktorého spadajú

ním kladené otázky, resp. aby aspoň objasnil skutkové predpoklady, na ktorých sa uvedené otázky zakladajú (pozri rozsudky z 26. januára 1993, Telemarsicabruzzo a i., C-320/90 až C-322/90, Zb. s. I-393, bod 6; zo 14. júla 1998, Bettati, C-341/95, Zb. s. I-4355, bod 67; z 21. septembra 1999, Albany International, C-67/96, Zb. s. I-5751, bod 39, ako aj Cipolla a i., už citovaný, bod 25).

58 Tieto požiadavky sa uplatňujú predovšetkým v oblasti hospodárskej súťaže, pre ktorú sú charakteristické komplexné skutkové a právne okolnosti (rozsudky Telemarsicabruzzo a i., už citovaný, bod 7; Bettati, už citovaný, bod 68, a Albany International, už citovaný, bod 39).

59 Ako uvádza generálny advokát v bode 27 svojich návrhov, v prejednávanej veci sa zdá, že keď vnútroštátny súd svojou druhou otázkou žiada o výklad súťažných pravidiel Zmluvy, robí tak predovšetkým vzhľadom na článok 86 ods. 1 ES, vykladaný v spojení s článkom 82 ES.

60 Podľa judikatúry Súdneho dvora členský štát porušuje zákazy vymedzené v týchto dvoch ustanoveniach vtedy, ak priznáva podniku osobitné alebo výlučné práva, ktorých uplatňovanie samo osebe vedie predmetný podnik k zneužívaniu jeho dominantného postavenia, alebo ak tieto práva môžu vyvolať situáciu, ktorá tento podnik privedie k takémuto zneužitiu (rozsudky z 12. septembra 2000, Pavlov a i., C-180/98 až C-184/98, Zb. s. I-6451, bod 127; z 25. októbra 2001, Ambulanz Glöckner, C-475/99, Zb. s. I-8089, bod 39, a z 30. marca 2006, Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, C-451/03, Zb. s. I-2941, bod 23).

61 V návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa však nenachádza nijaký údaj týkajúci sa predovšetkým definície relevantného trhu, výpočtu trhového podielu jednotlivých podnikov pôsobiacich na tomto trhu a predpokladaného zneužitia dominantného postavenia.

62 V dôsledku toho je potrebné považovať druhú otázku za neprípustnú v rozsahu, v akom sa týka ustanovení Zmluvy o hospodárskej súťaži (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. februára 2005, Viacom Outdoor, C-134/03, Zb. s. I-1167, body 25 až 29).

63 Z tých istých dôvodov je potrebné považovať deviatu otázku za neprípustnú.

64 Po štvrté je potrebné overiť, či je Súdny dvor v prejednávanej veci príslušný rozhodnúť o článku 49 ES, keďže je nesporné, že všetky skutkové okolnosti sporu vo veci samej sa obmedzujú na jediný členský štát.

65 Taká vnútroštátna právna úprava, o akú ide v konaní vo veci samej, ktorá sa bez rozdielu uplatňuje na talianskych štátnych príslušníkov i na príslušníkov iných členských štátov, môže totiž vo všeobecnosti podliehať ustanoveniam týkajúcim sa slobodného poskytovania služieb vymedzených v Zmluve iba v rozsahu, v akom sa uplatňuje na situácie súvisiace s obchodom vnútri Spoločenstva (rozsudky z 15. decembra 1982, Oosthoek's Uitgeversmaatschappij, 286/81, Zb. s. 4575, bod 9, a z 11. septembra 2003, Anomar a i., C-6/01, Zb. s. I-8621, bod 39).

66 Pritom nie je totiž možné vylúčiť, že vo veci samej podniky so sídlom v iných členských štátoch ako Talianska republika mali alebo by mali záujem poskytnúť predmetné služby (pozri v tomto zmysle rozsudky z 25. apríla 1996, Komisia/Belgicko, C-87/94, Zb. s. I-2043, bod 33, a z 13. októbra 2005, Parking Brixen, C-458/03, Zb. s. I-8585, bod 55).

67 Podmienka súvislosti s obchodom vnútri Spoločenstva sa bude považovať za splnenú vtedy, keď bude mať predmetný trh nepochybný cezhraničný význam (rozsudok z 13. novembra 2007, Komisia/Írsko, C-507/03, Zb. s. I-9777, bod 29), pričom vnútroštátnemu súdu prináleží, aby to overil.

68 V každom prípade na druhú otázku položenú Súdnemu dvoru v prejednávanej veci treba odpovedať v rozsahu, v akom sa týka článku 49 ES.

69 Takáto odpoveď by mohla byť pre vnútroštátny súd užitočná v prípade, ak mu jeho vnútroštátne právo ukladá, aby talianskemu štátnemu príslušníkovi umožnil požívanie tých istých práv, aké na základe práva Spoločenstva požíva štátny príslušník iného členského štátu v rovnakej situácii (rozsudky z 5. decembra 2000, Guimont, C-448/98, Zb. s. I-10663, bod 23; z 5. marca 2002, Reisch a i., C-515/99, C-519/99 až C-524/99 a C-526/99 až C-540/99, Zb. s. I-2157, bod 26; Anomar a i., už citovaný, bod 41; Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, už citovaný, bod 29, ako aj Cipolla a i., už citovaný, bod 30).

70 V dôsledku toho je Súdny dvor príslušný rozhodovať o výklade článku 49 ES.

71 Druhá otázka je teda prípustná v rozsahu, v akom sa týka článku 49 ES.

O druhej, štvrtej a piatej otázke

72 Druhá, štvrtá a piata otázka sa v podstate týkajú toho, či ustanovenia článku 49 ES, resp. NSPR bránia v oblasti televízneho vysielania takej vnútroštátnej právnej úprave,

ktorej uplatňovanie znemožňuje prevádzkovateľovi, ktorý je držiteľom licencie, vysielať z dôvodu, že mu neboli pridelené vysielacie rádiové frekvencie.

73 Je nesporné, že v rámci druhej otázky môže Súdny dvor odpovedať iba vo vzťahu k článku 49 ES, keďže táto otázka sa vzťahuje na taliansku právnu úpravu, a to na článok 3 ods. 7 zákona č. 249/1997, ktorá sa uplatňovala skôr ako NSPR, ako to vyplýva z článku 28 ods. 1 rámcovej smernice, článku 18 ods. 1 smernice o povolení a článku 9 smernice o hospodárskej súťaži.

74 Obdobne štvrtá a piata otázka sa vzťahujú iba na NSPR, keďže sa týkajú vnútroštátnej právnej úpravy účinnej po dni, od ktorého sa uplatňuje NSPR, a to ustanovení zákona č. 112/2004.

75 Druhá otázka sa však vzťahuje aj na taliansku právnu úpravu nasledujúcu po dni, od ktorého sa uplatňuje NSPR, a to na článok 1 zákonného dekrétu č. 352/2003.

76 Ďalej, ako uviedla Komisia vo svojich pripomienkach predložených Súdnemu dvoru, prostredníctvom NSPR boli vykonané ustanovenia Zmluvy, konkrétne ustanovenia týkajúce sa slobodného poskytovania služieb v oblasti sietí a elektronických komunikačných služieb, ako sú definované v článku 2 písm. a) a c) rámcovej smernice, v článku 2 ods. 1 smernice o povolení a v článku 1 bodoch 1 a 3 smernice o hospodárskej súťaži.

77 Druhou, štvrtou a piatou otázkou je teda potrebné zaoberať sa spoločne, keďže, ako bolo spresnené, tie prvky odpovede, ktoré sa týkajú NSPR, sú relevantné až od začiatku jeho uplatniteľnosti, vymedzenej v článku 28 ods. 1 rámcovej smernice, v článku 18 ods. 1 smernice o povolení a v článku 9 smernice o hospodárskej súťaži.

78 Aby bola vnútroštátnemu súdu poskytnutá užitočná odpoveď na tieto otázky, je potrebné pripomenúť, že v Zmluve sa nepožaduje úplné odstránenie štátnych monopolov obchodnej povahy, ale stanovuje sa, že majú byť upravené tak, aby bola vylúčená akákoľvek diskriminácia medzi štátnymi príslušníkmi členských štátov vo vzťahu k podmienkam nákupu a odbytu (rozsudok z 23. októbra 1997, Franzén, C-189/95, Zb. s. I-5909, bod 38 a citovaná judikatúra).

79 V každom prípade článok 49 ES bráni uplatneniu akejkoľvek vnútroštátnej právnej úpravy, v dôsledku ktorej je sťažené poskytovanie služieb medzi členskými štátmi oproti poskytovaniu služieb len v rámci jedného členského štátu (rozsudok z 8. septembra 2005, Mobistar a Belgacom Mobile, C-544/03 a C-545/03, Zb. s. I-7723, bod 30).

80 V oblasti elektronických komunikačných sietí a služieb boli tieto zásady realizované v NSPR.

81 V článku 8 rámcovej smernice sa totiž členským štátom stanovuje povinnosť zabezpečiť, aby národné regulačné orgány prijali všetky zodpovedajúce opatrenia zamerané na podporu hospodárskej súťaže pri poskytovaní elektronických komunikačných služieb tým, že zabezpečia, aby nedošlo k narúšaniu alebo obmedzovaniu hospodárskej súťaže v odvetví elektronických komunikácií, a odstránia zostávajúce prekážky vo vzťahu k poskytovaniu uvedených služieb na európskej úrovni.

82 Takisto v článku 2 ods. 2 smernice o hospodárskej súťaži sa členským štátom ukladá povinnosť prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie možnosti pre ktorýkoľvek podnik poskytovať elektronické komunikačné služby alebo vytvárať, rozširovať alebo poskytovať elektronické komunikačné siete.

83 V článku 3 ods. 1 smernice o povolení sa okrem iného ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť voľnosť v poskytovaní elektronických komunikačných sieťových systémov a služieb a zakazuje sa im brániť podniku v poskytovaní týchto sieťových systémov alebo služieb, s výnimkou prípadov, kde je to potrebné z dôvodov vysvetlených v článku 46 ods. 1 ES.

84 Na tento účel sa v článku 3 ods. 2 smernice o povolení stanovuje, že poskytovanie elektronických komunikačných sieťových systémov alebo služieb môže podliehať len všeobecnému povoleniu.

85 V tejto súvislosti je potrebné spresniť, že v oblasti televízneho vysielania vyžaduje slobodné poskytovanie služieb, ako je vymedzené v článku 49 ES a vykonané v tejto oblasti prostredníctvom NSPR, nielen licenciu na povolenie vysielania, ale aj pridelenie vysielacích rádiových frekvencií.

86 Prevádzkovateľ totiž nemôže účinne vykonávať svoje práva, pokiaľ ide o prístup na trh televízneho vysielania, ktoré mu vyplývajú z práva Spoločenstva, bez vysielacích rádiových frekvencií.

87 V tejto súvislosti sa v článku 9 ods. 1 rámcovej smernice stanovuje, že „členské štáty zabezpečia efektívnu správu rádiových frekvencií pre elektronické komunikačné služby na svojom území“.

88 Rovnako v článku 5 ods. 1 smernice o povolení sa stanovuje, že v prípadoch, kde je to možné, členské štáty nebudú, predovšetkým v prípadoch, kde je riziko škodlivého rušenia zanedbateľné, podmieňovať využívanie rádiových frekvencií udelením individuálnych práv na využívanie, ale zahrnú podmienky na používanie takýchto rádiových frekvencií do všeobecného povolenia.

89 Okrem toho sa v článku 4 bode 1 smernice o hospodárskej súťaži zakazuje členským štátom udeľovať výlučné alebo osobitné práva na využívanie rádiových frekvencií na poskytovanie elektronických komunikačných služieb.

90 V prejednávanej veci vnútroštátny súd žiada Súdny dvor o objasnenie kritérií, ktoré sa uplatnia pri prideľovaní rádiových frekvencií na účely podnikania na trhu analógového televízneho vysielania.

91 Po prvé sa totiž vnútroštátny súd pýta na kritériá, ktoré sa uplatnili na základe zákona č. 249/1997 pri udeľovaní licencie na podnikanie na trhu analógového televízneho vysielania. Keďže spoločnosť Centro Europa 7 získala licenciu na základe týchto kritérií, tieto kritériá Centro Europa 7 nespochybnila ani v konaní na vnútroštátnom súde, ani vo svojich pripomienkach, ktoré predložila Súdnemu dvoru.

92 Nie je teda potrebné, aby Súdny dvor rozhodol o týchto kritériách.

93 Vnútroštátny súd má pochybnosti o súlade zákona č. 249/1997 s právom Spoločenstva len z toho dôvodu, že v článku 3 ods. 7 tohto zákona sa zriadil prechodný režim v prospech existujúcich kanálov, čo malo za následok, že takým prevádzkovateľom, ktorí nemajú rádiové frekvencie, čiže aj spoločnosti Centro Europa 7, sa zabránilo v prístupe na predmetný trh.

94 Po druhé sa vnútroštátny súd pýta na kritériá, ktoré sa uplatnili na základe zákona č. 112/2004 pri udelení licencie na podnikanie na trhu analógového a digitálneho televízneho vysielania, len z dôvodu, že tieto kritériá ustálili prechodný režim, ktorý bol zavedený článkom 1 zákonného dekrétu č. 352/2003 v prospech existujúcich kanálov, čo malo za následok, že prevádzkovateľom neboli poskytnuté rádiové frekvencie na podnikanie na trhu analógového televízneho vysielania, hoci im na základe zákona č. 249/1997 boli pridelené licencie.

95 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že postupné uplatňovanie jednotlivých prechodných režimov zavedených v prospech existujúcich kanálov na základe článku 3 ods. 7 zákona č. 249/1997 a článku 1 zákonného dekrétu č. 352/2003 malo za následok zabránenie prevádzkovateľom, ktorí nemajú vysielacie rádiové frekvencie, v prístupe na predmetný trh.

96 Je taktiež potrebné vziať do úvahy, že článok 23 ods. 5 zákona č. 112/2004 tým, že všeobecné povolenie podnikať na trhu rádiovo šírených služieb upravil iba v prospech existujúcich kanálov, ustálil obmedzujúci účinok uvedený v predchádzajúcom bode.

97 Po prvé totiž tieto opatrenia tým, že fakticky obmedzujú počet prevádzkovateľov, ktorí môžu vysielať na predmetnom trhu, sú, resp. boli spôsobilé obmedziť poskytovanie služieb v oblasti televízneho vysielania.

98 Po druhé tieto opatrenia majú, resp. mali za následok ustálenie štruktúry vnútroštátneho trhu a ochranu postavenia vnútroštátnych prevádzkovateľov, ktorí už na tomto trhu pôsobia.

99 V dôsledku toho článok 49 ES, článok 9 ods. 1 rámcovej smernice, článok 5 ods. 1 smernice o povolení a článok 4 bod 1 smernice o hospodárskej súťaži od okamihu, keď sa tieto články smerníc začali uplatňovať, bránia takýmto opatreniam, ak tieto opatrenia nie sú odôvodnené.

100 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že licenčný režim, ktorý obmedzuje počet prevádzkovateľov na vnútroštátnom území, je možné odôvodniť cieľmi všeobecného záujmu (pozri v tomto zmysle rozsudok Placanica a i., už citovaný, bod 53), ak sú obmedzenia, ktoré z neho vyplývajú, primerané a nepresahujú rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie uvedených cieľov.

101 NSPR takto na základe článku 1 ods. 3 rámcovej smernice výslovne umožňuje členským štátom prijať, resp. ponechať ustanovenia v súlade s právom Spoločenstva, ktoré sledujú ciele všeobecného záujmu, najmä pokiaľ ide o audiovizuálnu politiku.

102 Rovnako článok 5 ods. 2 prvý pododsek smernice o povolení umožňuje členským štátom udeliť individuálne práva na využívanie rádiových frekvencií na účely dodržania cieľa účinného využitia rádiových frekvencií, ktorý je vymedzený rámcovou smernicou.

103 Ako však zdôraznil generálny advokát v bodoch 34 a 37 svojich návrhov, aby bol takýto režim, ktorý je v zásade v rozpore s článkom 49 ES a NSPR, odôvodnený, musí nielen spĺňať ciele všeobecného záujmu, ale takisto byť upravený na základe objek-

tívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných kritérií (pozri v tomto zmysle rozsudok Placanica a i., už citovaný, bod 49 a citovanú judikatúru).

104 V článku 9 ods. 1 rámcovej smernice sa teda stanovuje, že členské štáty zabezpečia, aby kritériá na prideľovanie a prídel rádiových frekvencií národnými regulačnými orgánmi boli objektívne, transparentné, nediskriminačné a primerané.

105 Okrem toho, ak je potrebné udeliť individuálne práva na využívanie rádiových frekvencií, tieto práva musia byť v zmysle článku 5 ods. 2 druhého pododseku smernice o povolení priznané „prostredníctvom otvorených, transparentných a nediskriminačných postupov“.

106 Takisto v zmysle článku 7 ods. 3 smernice o povolení „v prípadoch, kde je potrebné, aby poskytovanie práv na používanie rádiových frekvencií bolo obmedzené, členské štáty poskytnú takéto práva na základe výberového kritéria, ktoré musí byť objektívne, transparentné, nediskriminačné a primerané“.

107 Túto požiadavku potvrdzuje článok 4 bod 2 smernice o hospodárskej súťaži, podľa ktorého „musí byť prideľovanie rádiových frekvencií na elektronické komunikačné služby založené na objektívnych, transparentných nediskriminačných a primeraných kritériách“.

108 Z informácií, ktoré predložil vnútroštátny súd, však vyplýva, že v konaní vo veci samej sa prideľovanie rádiových frekvencií obmedzenému počtu prevádzkovateľov podľa zákona č. 249/1997 nevykonalo podľa takých kritérií.

109 Na jednej strane boli totiž uvedené rádiové frekvencie v skutočnosti pridelené existujúcim kanálom na základe prechodného režimu, ktorý bol upravený v článku 3 ods. 7 zákona č. 249/1997, napriek tomu, že niektorým z týchto kanálov neboli na základe tohto zákona udelené licencie.

110 Na druhej strane prevádzkovateľom, okrem iných aj spoločnosti Centro Europa 7, neboli pridelené rádiové frekvencie napriek tomu, že im boli udelené licencie na základe uvedeného zákona.

111 V dôsledku toho je bez ohľadu na ciele, ktoré sleduje zákon č. 249/1997, pokiaľ ide o režim prideľovania rádiových frekvencií obmedzenému počtu prevádzkovateľov, opodstatnené usúdiť, že článok 49 ES bráni takémuto režimu.

112 Také isté posúdenie platí v prípade režimu prideľovania rádiových frekvencií obmedzenému počtu prevádzkovateľov na základe zákona č. 112/2004, keďže tento režim nebol vykonaný na základe objektívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných kritérií, čo je v rozpore s článkom 49 ES, s článkom 9 ods. 1 rámcovej smernice, s článkom 5 ods. 2 druhým pododsekom a článkom 7 ods. 3 smernice o povolení, ako aj s článkom 4 bodom 2 smernice o hospodárskej súťaži od okamihu, keď sa tieto články smerníc začali uplatňovať.

113 Podľa zákona č. 112/2004 boli totiž rádiové frekvencie pridelené existujúcim kanálom, pričom týmto kanálom bolo povolené vysielať podľa prechodného režimu, ktorý bol upravený v článku 1 zákonného dekrétu č. 352/2003, ktorým došlo len k predĺženiu prechodného režimu zriadeného zákonom č. 249/1997.

114 V každom prípade vyššie uvedené obmedzenia nie je možné odôvodniť potrebou zabezpečiť rýchly prechod na digitálne televízne vysielanie.

115 Nezávisle od otázky, či takýto cieľ môže byť cieľom všeobecného záujmu, ktorým možno odôvodniť takéto obmedzenia, je totiž, ako správne uviedla Komisia vo svojich pripomienkach predložených Súdnemu dvoru, potrebné konštatovať, že talianska právna úprava, najmä zákon č. 112/2004, súčasným prevádzkovateľom nielenže priznáva prednostné právo získať rádiové frekvencie, ale toto právo im vyhradzuje ako právo výlučné, a to bez toho, aby privilegované postavenie týchto prevádzkovateľov obmedzovala z časového hľadiska a aby stanovovala povinnosť vrátiť presahujúce rádiové frekvencie po prechode na digitálne televízne vysielanie.

116 Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti treba na druhú, štvrtú a piatu otázku, ktoré sú posudzované ako celok, odpovedať tak, že článok 49 ES, článok 9 ods. 1 rámcovej smernice, článok 5 ods. 1 a 2 druhý pododsek a článok 7 ods. 3 smernice o povolení, ako aj článok 4 smernice o hospodárskej súťaži je potrebné od okamihu, keď sa tieto články smerníc začali uplatňovať, vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave v oblasti televízneho vysielania, ktorej uplatňovanie znemožňuje prevádzkovateľovi, ktorý je držiteľom licencie, vysielať z dôvodu nepridelenia vysielacích rádiových frekvencií na základe objektívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných kritérií.

O prvej a tretej otázke

117 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či ustanovenia článku 10 EDĽP, na ktoré odkazuje článok 6 EÚ, bránia vnútroštátnej právnej úprave v oblasti televízneho vysielania, ktorej uplatňovanie znemožňuje prevádzkovateľovi, ktorý je držiteľom licencie, akým je aj spoločnosť Centro Europa 7, vysielať z dôvodu nepridelenia vysielacích rádiových frekvencií.

118 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd pýta na povinnosť členského štátu, ktorý udelil licencie na činnosť televízneho vysielania, vyplývajúcu z prípadného priameho účinku článku 17 smernice o povolení od okamihu, keď sa začala uplatňovať, uviesť tieto licencie do súladu s právom Spoločenstva, a teda povinnosť prideliť spoločnosti Centro Europa 7 vysielacie rádiové frekvencie potrebné na výkon uvedenej činnosti.

119 Prostredníctvom týchto otázok má teda vnútroštátny súd v úmysle overiť existenciu porušení práva Spoločenstva na účely rozhodnutia o návrhu na náhradu spôsobenej škody.

120 Z odpovede na druhú, štvrtú a piatu otázku však vyplýva, že článok 49 ES, článok 9 ods. 1 rámcovej smernice, článok 5 ods. 1 a 2 druhý pododsek a článok 7 ods. 3 smernice o povolení, ako aj článok 4 smernice o hospodárskej súťaži je potrebné od okamihu, keď sa tieto články smerníc začali uplatňovať, vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave v oblasti televízneho vysielania, ktorej

uplatňovanie znemožňuje prevádzkovateľovi, ktorý je držiteľom licencie, vysielať z dôvodu nepridelenia vysielacích rádiových frekvencií na základe objektívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných kritérií.

121 Táto odpoveď sama osebe teda vnútroštátnemu súdu umožňuje rozhodnúť o návrhu spoločnosti Centro Europa 7 na náhradu škody, ktorá jej bola spôsobená.

122 V dôsledku toho s prihliadnutím na odpoveď Súdneho dvora na druhú, štvrtú a piatu otázku nie je potrebné odpovedať na prvú a tretiu otázku.

O šiestej, siedmej a ôsmej otázke

123 Svojou šiestou, siedmou a ôsmou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta na podmienky, za akých majú členské štáty uplatňovať výnimku stanovenú v článku 5 ods. 2 druhom pododseku smernice o povolení a článku 4 smernice o hospodárskej súťaži.

124 Z odpovede na štvrtú a piatu otázku vyplýva, že článok 5 ods. 2 druhý pododsek smernice o povolení a článok 4 smernice o hospodárskej súťaži je potrebné od okamihu, keď sa tieto články smerníc začali uplatňovať, vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave v oblasti televízneho vysielania, ktorej uplatňovanie znemožňuje prevádzkovateľovi, ktorý je držiteľom licencie, vysielať z dôvodu

nepridelenia vysielacích rádiových frekvencií na základe objektívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných kritérií.

125 Z tejto odpovede teda vyplýva, že dodržiavanie objektívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných kritérií je nevyhnutnou podmienkou na uplatnenie výnimky stanovenej v článku 5 ods. 2 druhom pododseku smernice o povolení a v článku 4 smernice o hospodárskej súťaži.

126 Nie je preto potrebné vyjadriť sa k prípadným ďalším podmienkam uplatnenia spomenutej výnimky, ktoré sú uvedené v šiestej, siedmej a ôsmej otázke.

127 V dôsledku toho vzhľadom na odpoveď Súdneho dvora na štvrtú a piatu otázku, posudzované ako celok s druhou otázkou, nie je potrebné rozhodnúť o šiestej, siedmej a ôsmej otázke.

O trovách

128 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Článok 49 ES, článok 9 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica), článok 5 ods. 1 a 2 druhý pododsek a článok 7 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/20/ES zo 7. marca 2002 o povolení na elektronické komunikačné sieťové systémy a služby (smernica o povolení), ako aj článok 4 smernice Komisie 2002/77/ES zo 16. septembra 2002 o hospodárskej súťaži na trhoch elektronických komunikačných sietí a služieb je potrebné od okamihu, keď sa tieto články smerníc začali uplatňovať, vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave v oblasti televízneho vysielania, ktorej uplatňovanie znemožňuje prevádzkovateľovi, ktorý je držiteľom licencie, vysielať z dôvodu nepridelenia vysielacích rádiových frekvencií na základe objektívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných kritérií.

Podpisy